

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

УКРАЇНЬСЬКА ДІАСПОРА В БРАЗИЛІЇ

Ворона Н. О., викладач,

Яктук М., студ. гр. ЛС-405, Бразилія

«Нашого цвіту по всьому світу» – цей вислів давно відомий усім українцям. Лише за офіційними даними українці мешкають у 55 країнах світу. Можна сказати, що в світі існує дві України: «перша – багатомільйонна країна, друга – діаспора». «Майже 15 мільйонів чоловік у різних країнах називають себе українцями», але, на відміну від діаспори СНД, більшість діаспор Заходу зуміла зберегти і національну свідомість, і вірність рідній мові та культурі, продовжує підтримувати національні традиції [1]. Право залишатись українцями коштувало багатьох років важкої боротьби. А суттєвої підтримки від України діаспора ніколи не мала. Проте коли допомоги потребувала Україна, діаспора завжди намагалась допомогти: зберігала українську культуру, поширювала правдиві відомості про Україну, лобювала інтереси України в урядах інших країн, збирала гроші та іншу гуманітарну допомогу. Україна у великому боргу перед своєю діаспорою, бо часто ставилася й продовжує ставитись до неї лише споживацьки. Маємо на меті привернути увагу до закордонних українців, зокрема до маловідомої широкому українському загалу нашої діаспори в Бразилії.

Українська діаспора в Бразилії не дуже велика порівняно з діаспорою Канади чи Сполучених Штатів: кількість українців у Бразилії приблизно 500 000 осіб, більше 96 % народилися там, мешкають переважно у штаті Парана. 80-85 % – це мешканці сільської місцевості. 70 % оселилися в районі Прудентополіса. У 1995 році у місті Куритиба (це столиця штату Парана) було урочисто відкрито Меморіал української міграції. Із 50 тисяч мешканців Прудентополіса – 75 % українського походження. Релігія стала фундаментом, на якому українці зберегли тут свої традиції. На території лише одного муніципалітету Прудентополіс майже 50 українських храмів Української греко-католицької та Української автокефальної православної церков. Один із двох головних соборів у місті – греко-католицький, Святого Йосафата, служіння у ньому здебільшого відправляються українською (є і португальською). Найбільшою релігійною організацією українців Бразилії є Українська греко-католицька церква, яка опікується українськими емігрантами від 1896 року. Прудентополіс – відомий на всю Бразилію центр

української культури, де є українські вишиванки, писанки, танці, пісні. До сьогодні діють асоціації митців, музичні й танцювальні колективи. Популярні у всій Бразилії ансамбль народного танцю «Веселка», ансамбль бандуристів «Соловейко». Дуже відома у бразильців і українська кухня: борщ, вареники чи українські ковбаси. У Прудентополісі готуєть традиційні вареники з сиром та картоплею, але є й вареники із чорною квасолею «фейжу». Це дрібна чорна квасоля, з якої роблять одну з традиційних бразильських страв – «фейжуаду». Окрім квасолі, бразильські українці вирощують тютюн, а також культури, які привезли до Бразилії їхні предки – льон, гречку, хрін, мак. У промисловості зайнято близько 20% українців, здебільшого в лісопереробній галузі та на меблевих фабриках, деякі з них є власниками фабрик, майстерень, крамниць. Ще частина працює у муніципальних та державних установах [2]. Перші українці прибули до Прудентополіса 1896 року, вони й сформували культуру й традиції цього населеного пункту. За 10 років Прудентополіс став центром муніципалітету. Головний, знаковий елемент українства у Прудентополісі – пам'ятник Великому Кобзареві, який відкрито ще 1989 року. Українську мову чути тут дуже часто, її викладають у місцевих школах. Бразильці вчать її як іноземну. З 1985 р. у місті. Куритиба при Лінгвістичному центрі Федерального університету Парани діють курси української мови та літератури. Українську культуру тут пов'язують з іменами поетеси Олени Колодій, літератора Віри Вовк-Селянської, яка отримала Державну премію України ім. Т.Шевченка в 2008 р., істориків Оксани Борушенко та Павла Горбатюка, лінгвістів Мігеля Вовка та Володимира Кульчицького [2].

Українці в Бразилії належать до найстаріших етнічних груп, вони проживають переважно в південно-східній частині країни, що має й іншу назву – Бразильська Україна. На сьогодні українська діаспора Бразилії – це бразильці українського походження 4-го і 5-го поколінь, які продовжують підтримувати традиції української культури, цікавляться історією і сьогоденням України, приїздять до України на екскурсії, навчаються в українських вишах.

1) Українська діаспора у світі. – <http://litmisto.org.ua>

2) Бондаренко М. Українська діаспора в Бразилії.– <http://www.ualogos.kiev.ua/>